

Instytut Teleinformatyki

Wydział Fizyki, Matematyki i Informatyki
Politechnika Krakowska

Mikroprocesory i mikrokontrolery

„Obsługa portów wejścia/wyjścia mikrokontrolera 8051”

laboratorium: 02
autor: mgr inż. Michał Lankosz
dr hab. Zbysław Tabor, prof. PK

Kraków, 2014

Spis treści

Spis treści	2
1. Wiadomości wstępne	3
1.1. Niezbędne wiadomości	3
1.2. Zestaw ZL2MCS51	4
2. Przebieg laboratorium	5
2.1. Zadanie 1. Na ocenę 3.0 (dst)	5
2.2. Zadanie 2. Na ocenę 4.0 (db)	6
2.3. Zadanie 3. Na ocenę 5.0 (bdb)	7
2.4. Zadanie 4. Na ocenę 5.0 (bdb)	8

1. Wiadomości wstępne

Pierwsza część niniejszej instrukcji zawiera podstawowe wiadomości teoretyczne dotyczące omawianego tematu. Poznanie tych wiadomości umożliwi prawidłowe zrealizowanie praktycznej części laboratorium.

1.1. Niezbędne wiadomości

Pamięć programu, wewnętrzna pamięć RAM, mapa pamięci, rejestry, tryby adresowania: <http://www.8052.com/tut8051>.

Lista instrukcji asemblera 8051:

http://www.keil.com/support/man/docs/is51/is51_instructions.htm

Laboratorium asemblera 8051 jest realizowane w środowisku developerskim [Keil microVision](#) (środowisko cross-kompilacji C51 i symulacji pracy 8051), do fizycznego oprogramowania mikrokontrolera używamy programator Flip 3.4.7.

Tematem ćwiczenia jest demonstracja sterowania liniami wejścia/wyjścia mikrokontrolera 8051 i obsługi prostych urządzeń podłączonych do wyprowadzeń mikrokontrolera, takich jak LED i przełączniki. Ponieważ porty są mapowane na wewnętrzną pamięć RAM (obszar rejestrów specjalnych), odczyt i zapis do portów odbywa się tak samo jak odczyt i zapis innych komórek pamięci.

Przykład wpisania danej 1F do portu P2:

```
MOV P2,#1Fh
```

Przykład wyzerowania bitu 5 portu P2:

```
CLR P2.5
```

Przykład odczytu portu P3:

```
MOV A,P3
```

Przykład skoku warunkowego, gdy występuje stan niski na wyprowadzeniu P3.0:

```
JNB P3.0,skok1
```

1.2. Zestaw ZL2MCS51

Programowanie zestawu ZL2MCS51 powinno przebiegać w następującej kolejności. Na początek w ustawieniach projektu w programie μ Vision należy ustawić opcje generowania pliku HEX, który jest jednym z najpopularniejszych formatów przechowywania skompilowanego programu. W tym celu z górnego menu należy wybrać **Project -> Options for Target** i w zakładce **Output** zaznaczyć opcję **Create HEX File**. Podczas kompilacji projektu, w folderze z projektem zostanie utworzony plik o nazwie identycznej z nazwą projektu i rozszerzeniem hex. Następnie, jeśli płytką zestawu jest podłączona do komputera PC złączem RS232 i jest do niej podłączone zasilanie, należy użyć programu **Flip**, który umieści skompilowany program w pamięci flash mikrokontrolera. Jeśli program Flip został wcześniej prawidłowo skonfigurowany, wystarczy z menu File wybrać **Load HEX File** i wskazać właściwy plik. Następnie wcisnąć przycisk **Run**, a po zaprogramowaniu przycisk **Start Application** lub przycisk **RESET** zestawu uruchomieniowego. Do czasowej analizy pracy programu w sesji symulatora trzeba określić częstotliwość zegarową. W tym celu z górnego menu należy wybrać **Project -> Options for Target** i w zakładce **Target** wpisać częstotliwość rezonatora kwarcowego równą 11.0592MHz.

Zastosowane w zestawie diody LED (D0, D1,..., D7) są podłączone do odpowiednich linii portu P2 poprzez przełącznik DIP. Diody świecą po ustawieniu przełącznika w pozycji ON i podaniu na odpowiednią linię portu wartości 0. Zestaw wyposażony jest również w 8-przyciskową klawiaturę (przyciski S0, S1,..., S7) podłączoną do linii portu S3. Wciśnięcie przycisku powoduje, że na porcie pojawia się stan 0.

Literatura:

- [1] <http://www.8052.com/tut8051>
- [2] http://www.keil.com/support/man/docs/is51/is51_instructions.htm

2. Przebieg laboratorium

Druga część instrukcji zawiera zadania do praktycznej realizacji, które demonstrują zastosowanie technik z omawianego zagadnienia.

2.1. Zadanie 1. Na ocenę 3.0 (dst)

Należy przeanalizować pracę mikrokontrolera poprzez wykonanie symulacji krokowej, a następnie zaprogramować fizyczny mikrokontroler i sprawdzić działanie programu przedstawionego na Listingu 1.

Listing 1

```
PROG SEGMENT CODE

CSEG AT 0
JMP start

RSEG PROG
start:
    CLR P2.5
    ;MOV P2,#0AAh
    SJMP $
END
```

Za pomocą symulatora/debuggera proszę prześledzić działanie powyższego programu, zwracając uwagę na stan portu P2 (**Peripherals -> I/O Ports -> P2**). Proszę odkomentować drugą linię programu głównego i sprawdzić działanie programu.

Proszę skompilować program z opcją generowania pliku HEX i zaprogramować mikrokontroler zestawu uruchomieniowego. Proszę sprawdzić działanie obu programów.

Na Listingu 2 przedstawiono kod programu sterującego pracą diod i wykorzystującego proste pętle opóźniające, przeniesione do osobnych procedur.

Listing 2

```
PROG SEGMENT CODE

CSEG AT 0
JMP start

RSEG PROG
start:
    MOV P2,#0AAh
    ACALL CZEKAJ
    MOV P2,#055h
    ACALL CZEKAJ
    SJMP start

CZEKAJ:
    MOV R0,#255
ODLICZAJ2:
    MOV R1,#255
ODLICZAJ1:
    NOP
    NOP
    DJNZ R1,ODLICZAJ1
    DJNZ R0,ODLICZAJ2

RET

END
```

Proszę za pomocą symulatora/debuggera prześledzić działanie powyższego programu, zwracając uwagę na stan portu P2 oraz upływający czas. Proszę zaprogramować mikrokontroler i zaobserwować jego prace. Proszę zmodyfikować program tak, aby uzyskać inne niż wynikający z powyższego kodu efekty świetlne.

2.2. Zadanie 2. Na ocenę 4.0 (db)

Na Listingu 3 przedstawiono kod programu sterującego pracą diod i odczytującego stan klawiszy. Po wciśnięciu klawiszy zestawu testowego na odpowiednim porcie pojawia się stan niski (0). Klawiszowi wyciśniętemu odpowiada stan wysoki (1)

Listing 3

```
PROG SEGMENT CODE

LED BIT P2.0
SWITCH BIT P3.7

CSEG AT 0
JMP start

RSEG PROG
start:
    MOV C,SWITCH
    MOV LED,C
    ;MOV A,P3
    ;ORL A,#0Fh
    ;MOV P2,A
    SJMP start
END
```

Proszę zaprogramować mikrokontroler powyższym programem i sprawdzić reakcję na wciśnięcie przycisku S7.

Zamiast dwóch pierwszych rozkazów po etykiecie start proszę odkomentować trzy następne. Proszę sprawdzić program w rzeczywistym układzie.

Proszę napisać program, który po każdym wciśnięciu klawisza S0 zmieni stan diody D1 na przeciwny. W tym celu można użyć rozkazów:

JB switch, skok CPL LED

Jeśli program nie funkcjonuje prawidłowo należy użyć symulatora i zasymulować wciśnięcie klawisza poprzez odpowiednie wypełnienie pól Pins podglądu stanu portu P3.

2.3. Zadanie 3. Na ocenę 5.0 (bdb)

Proszę napisać program, który zapala/włącza diodę o numerze n po naciśnięciu klawisza o numerze n. Program ma umożliwić sterowanie zapalaniem/włączaniem WSZYSTKICH diod.

2.4. Zadanie 4. Na ocenę 5.0 (bdb)

Proszę napisać program testujący refleks użytkownika zestawu testowego ZL2MCS51. Diody D0-D3 zapalają się w losowej kolejności na krótki odstęp czasu (proszę wykorzystać generator liczb pseudolosowych z poprzedniego zestawu). Czas wyświetlania i przerwę można zmniejszać/zwiększać klawiszami S7/S6. Jeśli w czasie wyświetlania na danej diodzie użytkownik wciśnie odpowiedni klawisz, wyświetlany jest na diodach sygnał zakończenia (dowolna sekwencja kolejno zapalanych diod) i program kończy działanie.

Bardziej ambitna wersja: Program startuje od małego okresu wyświetlania na diodach. Każde nieudane N prób powoduje powiększenie czasu wyświetlania.